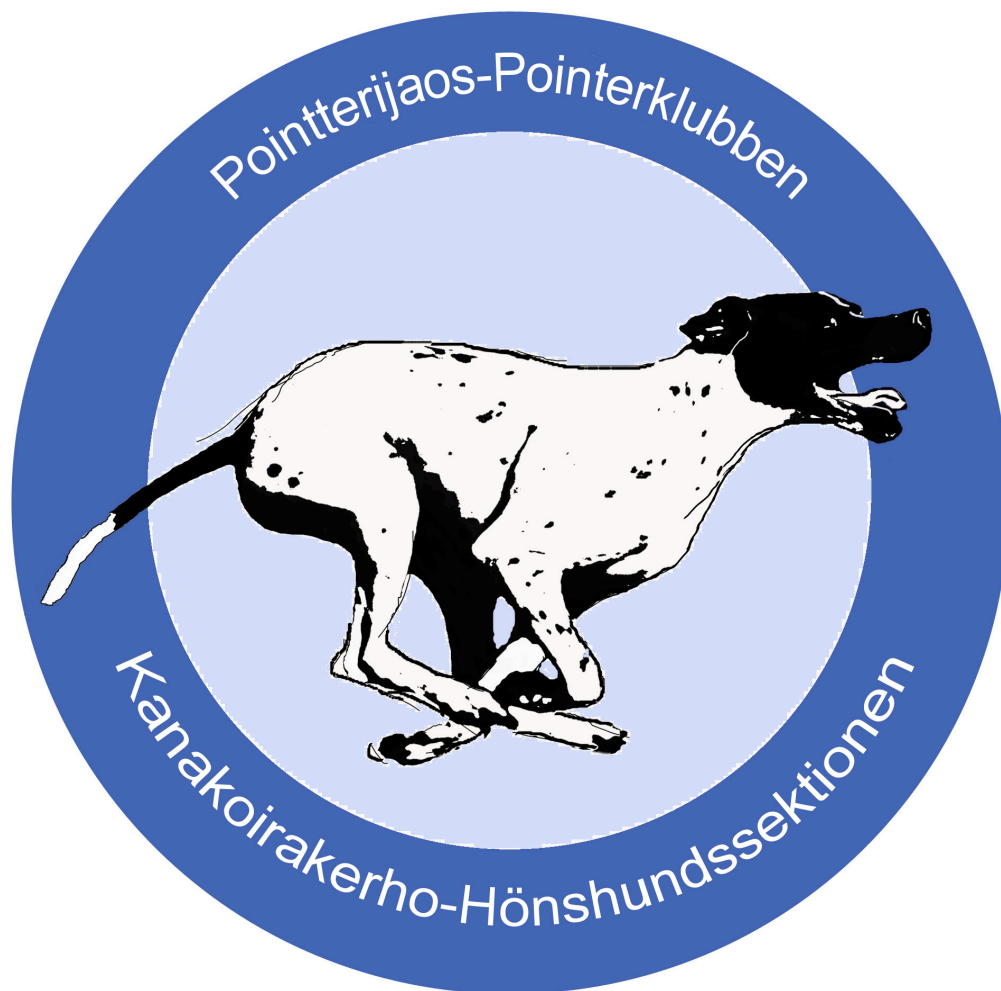

Pointteri

Jalostuksen tavoiteohjelma 2011–2015

Sisällys

1	YHTEENVETO.....	2
2	RODUN TAUSTA.....	3
2.1	Rodun synty.....	3
2.2	Rodun kehitys Suomessa.....	3
2.2.1	Risteytyksistä syntyneiden linjojen vaikutus.....	3
2.2.2	Pohjoismainen pointteripopulaatio.....	4
3	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	5
4	RODUN NYKYTILA.....	6
4.1	Populaation koko ja rakenne.....	6
4.2	Luonne ja käyttöominaisuudet.....	10
4.3	Terveys ja ulkomuoto.....	13
4.3.1	Yleistä.....	13
4.3.2	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet.....	13
4.3.3	Muita rodulla tavattavia sairauksia Suomessa.....	14
4.4	Ulkomuoto.....	16
4.4.1	Rotumääritelmä.....	16
4.4.2	Yhteenveto näyttelytuloksista.....	16
5	YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	17
5.1	Populaation koko ja rakenne.....	17
5.2	Luonne ja käyttöominaisuudet.....	17
5.3	Terveys.....	18
6	JALOSTUKSEN TAVOITTEET.....	19
6.1	Pointterin nykyinen käyttömuoto.....	19
6.2	Säilytettävät ja kehitettävät ominaisuudet.....	19
6.2.1	Populaation koko ja rakenne.....	20
6.2.2	Luonne ja käyttöominaisuudet.....	20
6.2.3	Terveys ja lisääntyminen.....	21
6.2.4	Ulkomuoto.....	21
6.3	Jalostuksen tavoitteet 2011-2015.....	21
6.3.1	Populaation koko ja rakenne.....	22
6.3.2	Luonne ja käyttöominaisuudet.....	22
6.3.3	Terveys.....	22
6.3.4	Ulkomuoto.....	22
6.4	Suosituksset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	23
7	TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA.....	23

1 YHTEENVETO

Tässä Pointterien tavoiteohjelmassa kuvataan rodun tausta, rodun järjestöorganisaatio, rodun nykytilanne, aiemman tavoiteohjelman, JTO 2006-2010, toteuma, jalostuksen tavoitteet 2011-2015 sekä tulosten seuranta. Tavoiteohjelma on koottu noudatellen harvalukuisille roduille laadittua mallirunkoa.

Tavoiteohjelmaa 2011-2015 käynnistettäessä pointterijalostuksen Suomessa voidaan katsoa olevan murroskohdassa. Pohjoismaisestikin pienen populaation jalostustoiminnasta edellisellä JTO-kaudella vastanneet kasvattajat ovat päättämässä aktiivisen kasvatustyön ja uusia kasvattajia on ilmaantunut jalostuskenttään. Voimakkaasti yleistäen jalostustyön aiempia ajallisia jatkumoa voidaan kuvata:

- Peruspopulaation luominen (1901-1950)
- Sisäinen jalostus ja jalostusyksilöiden viennit (1950-1980)
- Uuden jalostuskannan muodostaminen ja jalostusyksilöiden tuonnit (1980-2000)
- Aiempaa voimakkaammin jalostustuonteihin perustuneen kannan vakiintuminen (2000-)

Nykyisessä tilanteessa perimän toivottavien ominaisuuksien ylläpitäminen ja samalla mahdollisten negatiivisten ominaisuuksien torjuminen jalostusvalinnoin on ehkä aiempaa suurempi haaste. Pointterin ominaisuuksien säilyttämiseksi on jalostustyön ohjaamisen käytännön toimenpiteet syytä ottaa kriittisen tarkastelun kohteeksi. Tämä oli yksi JTO-kauden 2006-2010 jalostustyön ohjauksen keskeisiä lähtökohtia. Edellisen JTO-kauden tulosten seuranta osoittaa, että jalostustyö on edennyt asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Pointteri on Suomessa kriittisestikin arvioiden erittäin terve rotu ja sen alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaiset käyttöominaisuudet on kyetty esiintyneistä haasteista huolimatta säilyttämään hyvin. Lähtökohdat JTO kauden 2011-2015 toteuttamiselle ovatkin vähintään hyvät.

Uhkina Suomalaiselle pointterijalostukselle ovat nousemassa esiin FCI:n rotumääritelmän mukaisten kokostandardien liiallinen korostaminen ja rodun jakautuminen näyttely- ja käyttölinjoihin entistä voimakkaammin. On tosiasia, että nykyisestä perimältään yhtenäisestä pointterikannastamme on muodostunut myös Suomessa ilmiasultaan toisistaan voimakkaasti poikkeavat kaksi erilaista rotutyyppeä. Tämä ei ole mikään uusi trendi ja näin on jo käynyt aiemmin muilla englantilaisilla kanakoiraroduillamme. Ilmiasultaan ja ominaisuuksiltaan toisistaan voimakkaasti poikkeavien linjojen hallitsematon kehittyminen ei ole toivottavaa. Yhdessä edellä mainitut tekijät luovat vaatimuksia nykyisen pointterikannamme genotyypin palauttamiselle metsästyksellisesti tarkoituksenmukaiseksi. Vaihtoehtona on edellä kuvatun vahingollisen jakautumisen syveneminen pointterikannassamme. Jossain määrin tällainen heterogeenisuus luonnollisesti antaa myös mahdollisuuksia kehittää pointteria ulkoasultaan ja ominaisuuksiltaan haluamaamme suuntaan.

Tosiasia on, että nykyiset pointterimme ovat FCI:n rotumääritelmään verrattuna yleisesti ottaen rakenteeltaan liian kevyitä ja säkäkorkeudeltaan liian pieniä. Keskimääräisesti suomalaisen pointterikannan jalostusyksilöiden kokoa ja massaa tulisi siis kasvattaa. Tätä pidetään kuitenkin käyttöominaisuuksien vaalimisen kannalta vahingollisena. Lisäksi vaatimuksen toteuttamista liian nopealla aikajanelalla pidetään kokemusperäisesti tarkasteltuna erittäin vahingollisena. Jalostustyössä on edettävä pienin askelin. Liian nopeat muutokset vaarantavat sekä koirien terveyden että pitkällisen jalostustyön avulla luotujen käyttöominaisuuksien säilymisen.

Jalostustyön ohjaamisen kannalta tilanne edellä kuvattujen haasteiden osalta ei vielä ole hälyttävä, päinvastoin. Voimme vielä vaikuttaa jalostustyön kehityksen suuntaan ja käytössämme on varsin terve ja alkuperäisen käyttötarkoituksensa mukaiset ominaisuutensa hyvin säilyttänyt suomalainen pointterikanta. Edellä kuvatusta kehityksestä pointterin jalostukselle syntyvien uhkien torjunta ja muodostetun uuden jalostuskannan hiominen 2010-luvun suomalaisen pointterikannan peruspopulaatioksi ovatkin tämän JTO:n 2011-2015 keskeiset tavoitteet.

2 RODUN TAUSTA

2.1 Rodun synty

Seisovia koiria käytettiin Etelä-Euroopan maissa jo 1200-luvulla. Niitä kutsuttiin braccoiksi. Pointterin katsotaan kehittyneen näistä koirista. Pointteri-nimi on ensimmäisen kerran mainittu vuonna 1732 nimettömän kirjailijan teoksessa "The Gentleman Farrier".

Määrätietoinen jalostus, jonka lopputuloksena syntyi tämän päivän pointteri, toteutettiin pääasiassa Englannissa 1700-luvun ja 1800-luvun aikana. Aluksi tehtiin yhdistelmiä ns. espanjalaisen pointterin ja spanielin sekä setterin kanssa. Tulokset eivät kuitenkaan tyydyttäneet. Jatkossa risteytettiin espanjalainen pointteri kettukoiran, vihikoiran, vinttikoiran, mastiffin ja mahdollisesti bulldogin kanssa. 1800-luvun risteytykset voidaan jakaa kahteen pääryhmään; kettukoira- ja vinttikoiralinjaan.

Kettukoiralinjan vaikutus muodostui rodun kehityksessä huomattavasti voimakkaammaksi, mikä johtui pääasiassa yhdestä varsin onnistuneesta yhdistelmästä. Toivottujen fyysisten ominaisuuksiensa - nopeus ja kestävyys - lisäksi kettukoira toi kuitenkin mukanaan myös haitallisia ominaisuuksia. Käyttöominaisuuksien osalta huolestuttavinta oli seisontakynnyksen ja koulutettavuuden heikkeneminen. Lisäksi koirat jopa haukkuivat seisonnalla ja kiinnostus sekä maajälkiin että nelijalkaisiin eläimiin lisääntyivät. Yksi voimakkaasti nykyaikaiseen pointterijalostukseen vaikuttanut kettukoiralinjan edustaja oli Devonshire-linjainen uros Aldin Fluke.

Vinttikoiralinja kehittyi omaksi jalostushaarakseen ja esiintyy etenkin mustissa pointtereissa. Suomeen hankittu ja Suomen pointterijalostuksessa aikoinaan merkittäväksi yksilöksi muodostunut musta pointteriuros Diarmid kuului nimenomaan Skotlantilaiseen mustaan vinttikoiralinjaan. Vinttikoiralinjasta kehittyi onnistuneiden yhdistelmien kautta suomalaisen pointterikannan perusta. Kyseiset risteytyslinjat eivät kylläkään esiinny nykyään enää mitenkään puhtaana vaan linjat ovat sekoittuneet voimakkaasti.

2.2 Rodun kehitys Suomessa

2.2.1 Risteytyksistä syntyneiden linjojen vaikutus

Suomalaisen pointterikannan muodostuminen käynnistyi 1800-luvun loppupuolella Venäjältä ja Ruotsista tuoduista yksilöistä. Näitä ensimmäisiä tuonteja täydennettiin rodun kantamaasta Englannista tuotetuilla jalostusyksilöillä, joista rodunjalostuksen kannalta merkittävimäksi muodostui Skotlantilaista mustaa vinttikoiralinjaa edustanut Diarmid. Lähtökohdiltaan rodun kehitys Suomessa poikkesi siis yleisestä trendistä, jonka mukaisesti rodunjalostuksessa suosittiin kettukoiralinjaa.

Perustellusti Diarmidia ja sen jälkeläisiä voidaan pitää suomalaisen pointterikannan kantayksilöinä. Erityisesti Diarmidin poika Black Arrowilla ja sen jälkeläisillä oli voimakas vaikutus rodun kehittymiseen Suomessa. Tämän pohjoismaissa voimakkaasti vaikuttaneen Diarmid-linjan synnyssä on jalostusteoreemien näkökulmasta yksi varsin erikoinen piirre; Diarmidin jälkeläiset Suomessa olivat skotlantilaiseen vinttikoiralinjaan ns. vieraita jalostusyksilöitä. Tästä huolimatta nämä pystyivät siirtämään ilmeisen pysyvästi periytyvää metsästysominaisuutta jälkeläisiinsä.

Risteytysten avulla (tuohon aikaan voitiin vielä puhua risteytyksistä, koska mainitut kaksi peruslinjaa poikkesivat myös perimältään toisistaan) aikaansaadut ominaisuudet jalostettiin pysyviksi ominaisuuksiksi voimakkaalla sisäsiitoksella. Tästä aiheutui myös haittaa; Erinomaisten yksilöiden lisäksi esiintyi vastaavasti lisääntyvässä määrin fyysisiä ja psyykkisiä sairauksia. Pelkistetysti voidaan sanoa, että Suomalaisen pointterikannan kantakoira on Diarmid ja sen jälkeläiset. 1910-luvun lopulla Suomen pointterikanta käsitti noin sata rekisteröityä koiraa. Näistä 90 %:lla

oli Diarmid-linjainen isä ja n. 50 %:lla molemmat vanhemmat olivat Diarmidin jälkeläisiä. Vinttikoiralinja oli siis yleisestä trendistä poiketen saanut suomalaisessa pointterikannassa tukevan jalansijan. Kettukoiralinjaisia pointtereita esiintyi Suomessa melko vähän vuosina 1910-1930.

Nykyisin mainitut risteytyslinjat eivät esiinny pointterien rodunjalostuksessa enää millään tavalla puhtaina. Linjat ovat sekoittuneet Pohjoismaissa 1950-luvulta lähtien. Syitä kyseiseen kehitykseen on varmasti useita, mutta voimakkaimmin lienee vaikuttanut muutos rodunjalostuksen periaatteiden muuttumisessa. Kasvattajat ryhtyivät arvostamaan 'puhdasverisyyden' sijasta yksittäisiä jalostusyksilöitä, mikä johti jalostuksessa käytettyjen matadori-yksilöiden ja suhteellisen pienen populaation yhteisvaikutuksesta risteytyslinjojen yhdistymiseen. Kokonaisuutena arvioiden vinttikoiralinjan vaikutus Pohjoismaiden ja samalla myös Suomen pointteripopulaatiossa lienee tälläkin hetkellä kuitenkin kettukoiralinjaa merkittävämpi.

2.2.2 Pohjoismainen pointteripopulaatio

Suomalainen pointterikanta on 1930-luvulta alkaen nykypäiviin saakka perustunut hyvin voimakkaasti pohjoismaisen jalostusaineuksen käyttöön. Jalostusyksilöiden tuonnit pohjoismaiden ulkopuolelta ovat olleet yksittäisiä ja vaikutuksiltaan vähäisiä. Pohjoismaihin onkin syntynyt 1920-luvulta alkaen oma pointterikantansa, jossa vielä 1950-luvulle saakka alkuperäiset kettukoira- ja vinttikoiralinjat toimivat jalostusvalintojen taustalla. Voimakkaimmin kettukoira-linjan perimästä pitivät kiinni tanskalaiset ns Hertha-linjan pointterikasvattajat.

Luonnon lakien mukaisesti jalostustyössä otetaan sieltä, missä on rodun kehittymisen kannalta annettavaa. Pointterijalostuksen kannalta Suomen pointterikanta oli antajan roolissa pohjoismaissa erityisesti 1910-luvulla. Vastaavasti 1920-luvulla Suomalaista pointterikantaa täydennettiin jalostusyksilöiden tuonneilla erityisesti Tanskasta. Yksi näistä tuonneista oli muita merkittävämpi. Tanskasta tuotettu kettukoiralinjainen uros Plaisir ja sen jälkeläiset yhdistettynä uudelleen herätettyyn Diarmid-linjan jälkeläisiin (erityisesti Blackwood Kairoksen jälkeläiset) päätti viimeistään vinttikoiralinjan dominoivan vaikutuksen Suomen pointterikannassa.

Pohjoismainen pointterikanta on toiminut kiihtyvällä vauhdilla 1950-luvulta alkaen pointterijalostuksen alueellisena kokonaisuutena, jossa ei varsinaisesti voida puhua ns kansallisista linjoista ja niiden jalostustyöstä. 1980-luvulle saakka pohjoismainen pointterikanta voitiinkin hyvällä syyllä mieltää omaksi linjakseen pointterijalostuksessa. Tähän pohjoismaiseen kantaan on viime vuosikymmeninä liitetty jalostustuontien kautta kuitenkin erityisesti espanjalaisia ja italialaisia linjoja, joten nykyisellään ei enää ehkä ole mielekästä puhua pohjoismaisesta pointterilinjasta. Laajemmassa mittakaavassa eri risteytys- ja jalostuslinjat ovat sekoittuneet eurooppalaiseksi pointteriperimäksi, jossa on kuitenkin kyetty säilyttämään rodun alkuperäiset käyttöominaisuudet hyvällä tasolla.

2.2.3 Nykyinen Suomalainen pointterikanta

1950-luvulta lähtien ei voida enää puhua Suomen pointterikannassa jostain tietystä jalostuslinjasta, kylläkin joidenkin yksilöiden dominoivasta vaikutuksesta pienessä populaatiossamme. Linjat ja perimät ovat sekoittuneet vähintään pohjoismaisella tasolla ja osittain myös laajemmin Euroopassa. Pienessä populaatiossa yksittäiset loistavat yksilöt nousevat usein matadoruroksen asemaan. Näin on käynyt myös suomalaisessa pointterijalostuksessa. Huomionarvoista on, että yhdenkään ns Matador-yksilön vaikutus ei ole ollut pointterikannassamme pitkäaikainen.

Rodun jalostushistoriasta poiketen voidaan olettaa, että yksittäiset loistavat yksilöt ovat nykyisin enemmän onnekkaita sattumia, kuin pitkäjänteisen linjalajalostuksen tuloksia. Näiden loistavien yksilöiden ominaisuudet eivät siis näyttäisi periytyvän merkittävästi jälkeläisille eikä paranna sillä tavalla populaation ominaisuuksia pysyvästi. Voimakkaasta linja- tai sukusiitoksesta luopumi-

nen lienee kuitenkin tervettä kehitystä, koska Diarmid-linjan tyyppisessä dominoinnissa ja pitkälle viedyssä sukusiitoksessa on myös suuret riskinsä.

Edellä kuvattu tilanne on sama myös muissa Pohjoismaissa, joten pohjoismaisella pointteripopulaatiolla ei liene kovin paljon annettavaa, jos tavoitteena on uusien ominaisuuksien jalostaminen pointteriemme perimään tai esiintyvien epätoivottavien ominaisuuksien sammuttaminen. Poikkeuksena voidaan pitää ruotsalaista Black Luckys-linjaa, jossa edellä mainittuja ominaisuuksiltaan loistavia yksilöitä on esiintynyt poikkeuksellisen runsaasti ja erityisesti suoraan alenevissa narttulinjoiissa. Tämän jalostuslinjan yksilöitä onkin hankittu jalostustuonteina ja käytetty voimakkaasti pointterijalostuksessa 2000-luvulla. Tämän sinällään luontaisen valinnan vaikutukset pointterikantaamme ovat kuitenkin arvioitavissa vasta tulevinä vuosina.

Eri asia sitten on tarvitsemmeko mitään uutta. Ovatko nykyiset pointterikannassamme esiintyvät periytyvät ominaisuudet riittävät? Onko jalostuksellisenä haasteena ainoastaan ominaisuuksien säilyttäminen nykyisellä tasolla? Kysymyksiin voivat vastata vain pointteriharrastajat ja erityisesti jalostusvalinnoista vastaavat kasvattajat. Vastaukset ohjaavat sitten myös jalostustyön suuntaa ja keinovalikoimia.

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Englantilaisten kanakoirien rotujärjestö Kanakoirakerho-Hönshundssektionen ry on Pohjoismaiden vanhin rotujärjestö. Se perustettiin 11.5.1901 Finska Kennelklubbenin ensimmäiseksi osastoksi nimellä Finska Kennelklubbens Hönshundssektion. Vuonna 1935 perustettiin Suomen Kanakoirakerho ry, johon liittyivät lähinnä suomenkieliset. Finska Kennelklubbens Hönshundssektion ja Suomen Kanakoirakerho yhdistyivät vuonna 1983. Yhdistyksen nimeksi tuli tällöin Kanakoirakerho-Hönshundssektionen ry. Nykyään Kanakoirakerho-Hönshundssektionen ry, KKK-HHS ry, toimii valtakunnallisella tasolla Suomen Kennelliiton alaisena rotujärjestönä ja edustaa FCI ryhmä 7:n englantilaisia kanakoirarotuja, pointtereita ja settereitä.

Yhdistyksen jäsenmäärä on viime vuosina ollut voimakkaasti kasvussa. Vuonna 1980 jäseniä oli 170 ja vuonna 2011 reilusti nelinkertaisesti, noin 800. Yhdistyksen tarkoituksena on järjestää kokeita ja kilpailuja jalostustyön tueksi settereiden ja pointtereiden käyttöominaisuuksien selvittämiseksi ja parantamiseksi. Toiminnan painopiste on kuluneen sadan vuoden aikana ollut selkeästi koetoiminnan kehittämisessä, mutta myös näyttelytoiminta on kuulunut Kerhon aktiivisen mielenkiinnon kohteisiin.

Jokaisella rodulla on KKK-HHS ry:n sisällä rodun harrastajien esittämä ja yhdistyksen hallituksen nimeämä jaostoimikunta. Rotujaokset järjestävät edustamansa rodun harrastajille omia koulutuspäiviä ja kilpailuja. Tavoitteena on harrastajien keskinäistä yhteydenpitoa lisäämällä viedä kunkin rodun tasoa eteenpäin. Kanakoirien jakaantuminen näyttely- ja käyttölinjoihin on herättänyt jäsenet puolustamaan rakenteeltaan tervettä, vaatimaan metsästykseseen soveltuvaa kanakoiratyyppiä.

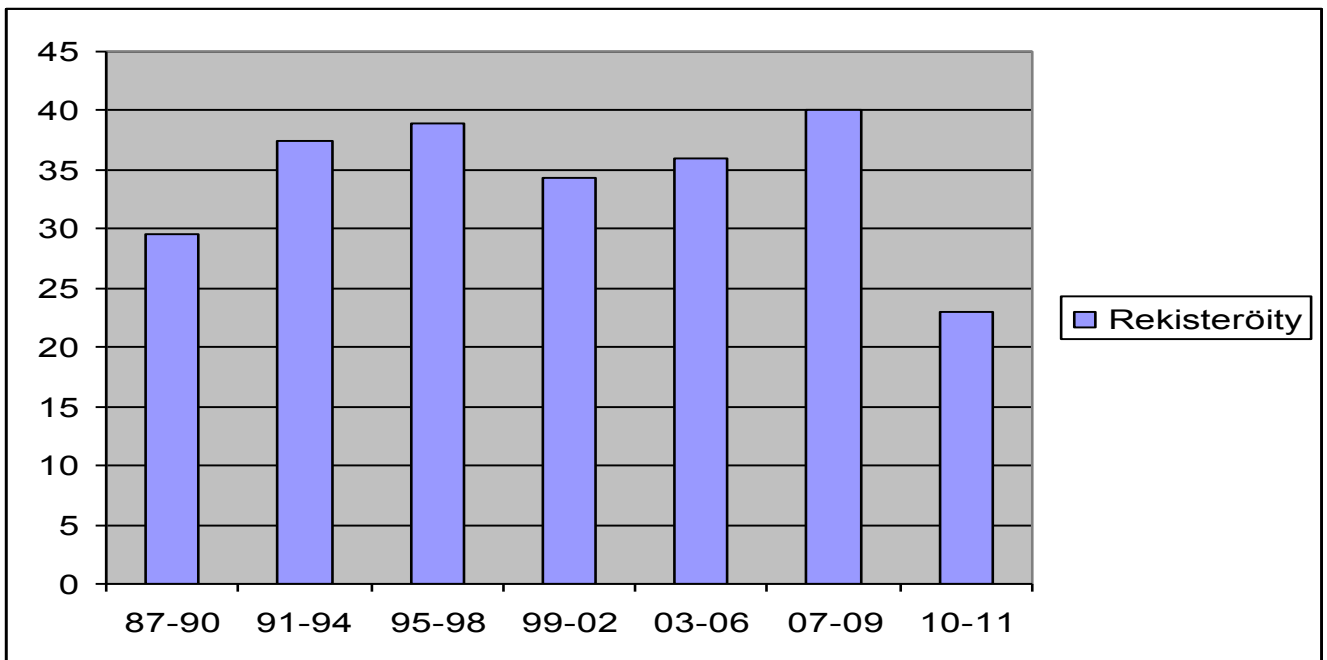
KKK-HHS ry:llä on useita eri jäsenmuotoja. Yhdistyksen jäsenet ovat koe-, vuosi-, perhe-, vapaa-, kirjeenvaihtaja- tai kunniajäseniä. Yksityinen henkilö voidaan hyväksyä koe- tai vuosijäseneksi kirjallisen hakemuksen perusteella. Koejäsenen osallistuttua kanakoirien koetoimintaan (ei tulosvaatimusta) hänet voidaan hyväksyä vuosijäseneksi ilman uutta hakemusta. Koejäsenellä on äänioikeutta lukuun ottamatta kaikki samat etuudet kuin vuosijäsenelläkin. Osallistumista rodunomaiseen kokeeseen on haluttu pitää varsinaisen jäsenyyden ehtona siksi, että päätösvalta rodun alkuperäistä käyttötarkoitusta vaalivassa rotujärjestössä pysyisi jatkossakin niillä, joilla on asiaan harrastusta.

4 RODUN NYKYTILA

4.1 Populaation koko ja rakenne

Pointterikanta Suomessa on rekisteröintimäärien perusteella pysynyt pitkäaikaisessa seurannassa samalla tasolla. Merkittäviä vaihteluita ei ole esiintynyt. Rekisteröintimäärillä mitattuna pointteri on Suomessa pieni rotu, joka tuo mukanaan haasteita mutta luonnollisesti myös mahdollisuuksia jalostustyön ohjaamisessa. Jalostusaines on suppea, mutta toisaalta koko käytettävissä oleva populaatio on suhteellisen helppo hallita. Pointtereita on rekisteröity seurantajaksoilla 2006-2011 kutakuinkin aiempien seurantajaksojen mukaisesti. Koko seurantajakson matalinta (merkittävä poikkeama) rekisteröintimäärää, 23 kpl, 2010-2011 voidaan pitää huolestuttavana. Rekisteröintimäärät arviointijaksoilla muodostuvat seuraaviksi:

- Keskimääräinen vuosittainen rekisteröintimäärä 34 kpl
- Rekisteröintiä vuosittainen vaihteluväli 23-40 kpl
- Rekisteröintimäärät 2006-2011 keskimäärin 33 kpl

Taulukko 4.1.1: Pointtereiden rekisteröintimäärät Suomessa 1987 - 2011

Verrattaessa rekisteröintimäärien kehitystä muissa pohjoismaissa voidaan todeta, että trendi on valitettavan samansuuntainen. Pointterikannan koko pohjoismaissa on laskevalla käyrällä. Esimerkkinä muiden maiden rekisteröintimäärien kehityksestä on syytä tarkastella kriittisesti rekisteröintimäärien kehitystä Ruotsissa. Taustalla tulee muistaa se tosiseikka, että suomalaista pointteripopulaatiota on viime vuosina voimakkaimmin tuettu jalostustuontien osalta nimenomaan Ruotsista, jossa pointtereiden rekisteröintimäärät romahtivat 2010-2011.

Oheinen taulukko selventäneen tilannetta ja konkretisoi suomalaisenkin pointterijalostuksen uhmia. Kansallisesti trendiltään supistuvat rekisteröintimäärät yhdistettynä pohjoismaisen pointteripopulaation samansuuntaiseen trendiin on erittäin huolestuttavaa suomalaisen pointterijalostuksen näkökulmasta. Pohjoismaista pointteripopulaatiota pidetään hyvin yleisesti yhtenäisenä jalostuspopulaationa, jossa viime vuosiin saakka volyymia on edustanut erityisesti Ruotsin kanta ja suhteellisen korkeat rekisteröintimäärät.

Ruotsalaisten pointterien rekisteröintitilasto v. 2001 - 2011

Rekisteröintimäärä/ vuosi	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Narttuja (tuontikoirat)	82	113	109	124 (11)	100 (11)	107 (13)	80 (5)	93 (16)	80 (11)	61 (3)	3 (1)
Uroksia (tuontikoirat)	82	105	90	124 (9)	110 (7)	98 (6)	72 (6)	127 (15)	86 (5)	45 (6)	9 (2)
Yhteensä	164	218	199	248 (20)	220 (18)	205 (19)	152 (11)	220 (31)	166 (16)	106 (9)	12 (3)

Taulukko 4.1.2: Pointtereiden rekisteröintimäärät Ruotsissa 2001-2011

Jalostuspohjaltaan Suomalainen pointteripopulaatio on hyvin kapea. Sukusiitos jalostusmenetelmänä ei tästä syystä vaikuta tarkoituksenmukaiselta. Näin siitäkin huolimatta, että merkittävä prosentti ns huippuyksilöistä ovat sukusiitoksen tulosta. On syytä muistaa, että tiukastikin sukusiitettävä yksilö pystyy joka tapauksessa antamaan jälkeläisilleen vain puolet perimästään, jolloin mahdolliset edulliset homotsygotia- tilanteet murtuvat. Jatkettu sukusiitos johtaa useimmin ongelmiin kuten lisääntymisvaikeudet, pienet pentueet, pentukuolleisuus, epilepsia tai epämääräinen elinvoiman heikentyminen yms. riippuen siitä mitä heikon perimän aluetta sukusiitoksella sattumalta on ikään kuin korostettu. Sukusiitos ei tuo haitallisia tai sairausgeenejä koirakantaan, mutta se kaivaa niistä jotkut sattumanvaraisesti esiin ja yleistää linjassa.

Seurantajaksolla 1995-2010 jalostusurosten osalta kehitys on ollut edellisen tavoiteohjelman mukaista. Keskeiseksi tavoitteeksi JTO 2006-2010 asetettiin ns Matador-jalostuksen riskien pienentäminen. Tässä on onnistuttu hyvin. Toki yksittäiset ominaisuuksiltaan poikkeuksellisen hyvät yksilöt edelleen näkyvät voimakkaasti isätilastoissa, esimerkkinä KVA Uskon Pikkumusta, mutta yleisellä tasolla jalostusurokset ovat populaation koko huomioiden hyvin hajautuneet. Tätä osin jalostuspohja on populaation pienestä koosta huolimatta rakenteeltaan hyvä.

JALOSTUSUROKSET 1995-2010

	Nimi	Tilastointiaikana		Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1.	ÖB`S TRY	2	11	18	58	2	11
2.	USKON PIKKUMUSTA	4	28	10	58	5	33
3.	JÄMTENS PE	1	3	9	44	2	13
4.	TOBIAS RAJ	2	11	6	36	3	14
5.	SKAIDI OCTOPUS	2	9	6	30	6	36
6.	BACKWOODHILL`S ROBINSON	2	16	3	24	2	16
7.	RANTAKURUN PLUTO	1	10	3	22	2	11
8.	BRONSPILENS STEGG	1	5	3	20	2	9
9.	AUKIAN EINSTEIN	1	8	3	19	2	11
10.	LAKIANPELLON NYITI	1	6	3	19	1	6

Taulukko 4.1.3: Jalostusurokset 1995-2010

Jalostusnarttujen osalta seurantakauden toteuma tukee populaation tervettä jalostuspohjaa. Myöskään yksittäiset nartut eivät nouse dominoivaan asemaan populaation jalostuspohjaa arvi-

oitaessa. On kuitenkin huomioitava, että jalostusnartuista toisen polven pentuemäärissä näyttelylinjaa edustavat Crookrise of Argameols ja Acolennon Hesperia nousevat erittäin merkittävään asemaan. Voidaankin sanoa, että jalostusnarttujen seurantatilastot kuvaavat selkeimmin pointerin jalostuspohjan kahtiajakoisuutta. Nykyinen jakautuminen käyttö- ja näyttelylinjaisiin peruslinjoihin ilmenee selkeästi alla olevasta taulukosta.

JALOSTUSNARTUT 1995-2010

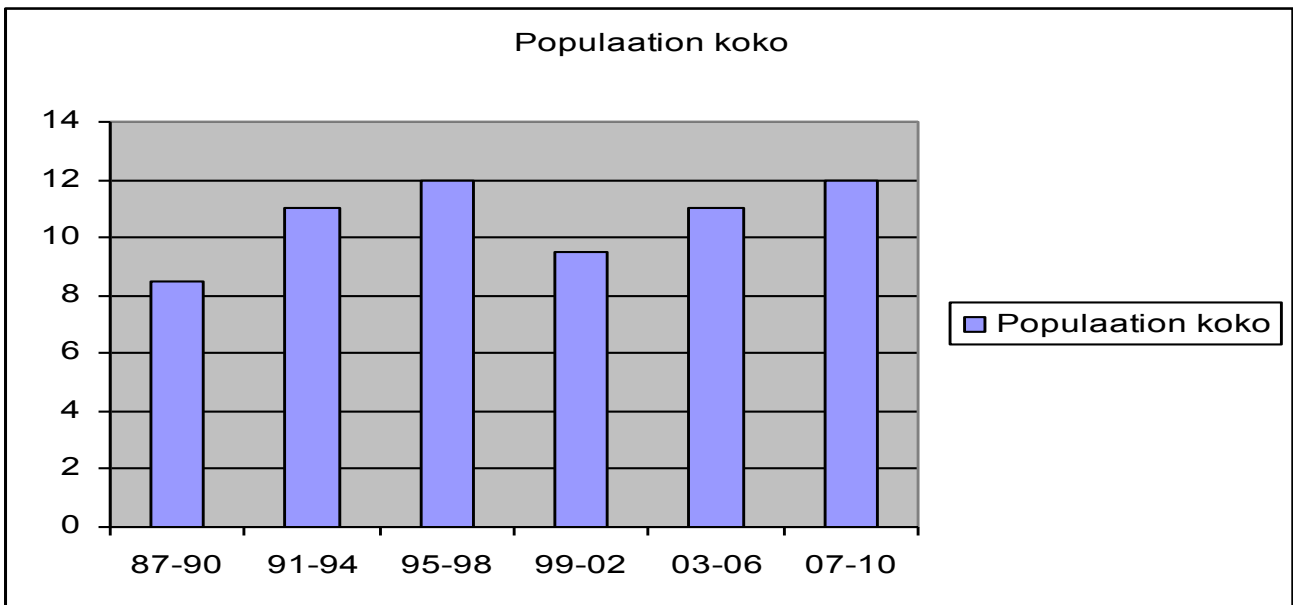
		Tilastointiaikana		Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1.	MOKIDO`S DEVIL	1	4	9	56	2	8
2.	TEGEWS UNICA	1	3	9	48	2	10
3.	av RABELUGN FRILLAN	1	4	5	33	3	10
4.	CROOKRISE OF ARGAMEOLS	1	9	8	28	3	27
5.	LAKIANPELLON ULPU	1	6	4	25	1	6
6.	CLAYPOND`S ADARA	1	8	3	24	2	16
7.	PÅVALMALS GITTE	1	5	4	23	1	5
8.	ACOLENNON HESPERIA	1	10	3	22	2	12
9.	WOODFIELD ONEIDA	1	8	5	22	2	15
10.	LAKIANPELLON SISSY-SIMONE	1	4	3	21	2	11

Taulukko 4.1.4: Jalostusnartut 1995-2010

Kokonaisuutena arvioituna Suomalaisen pointeripopulaation jalostuspohja on terve ja rakenteeltaan hyvä. Tulevan seurantakauden haasteeksi tulee kasvavassa merkityksessä nousemaan jo tosiasiallisesti tapahtunut rodun jakautuminen Suomessa näyttely- ja käyttölinjaisiin yksilöihin. Jalostusurosten osalta seurantakauden tulokset osoittavat, että jalostusvalinnoissa suositetaan käyttölinjaisia uroksia tai niiden jälkeläisiä, mutta jalostusnarttujen osalta tilanne on jo aika tavalla erilainen. Käyttöominaisuuksien degeneroituminen uhkaa siis erityisesti narttulinjoja.

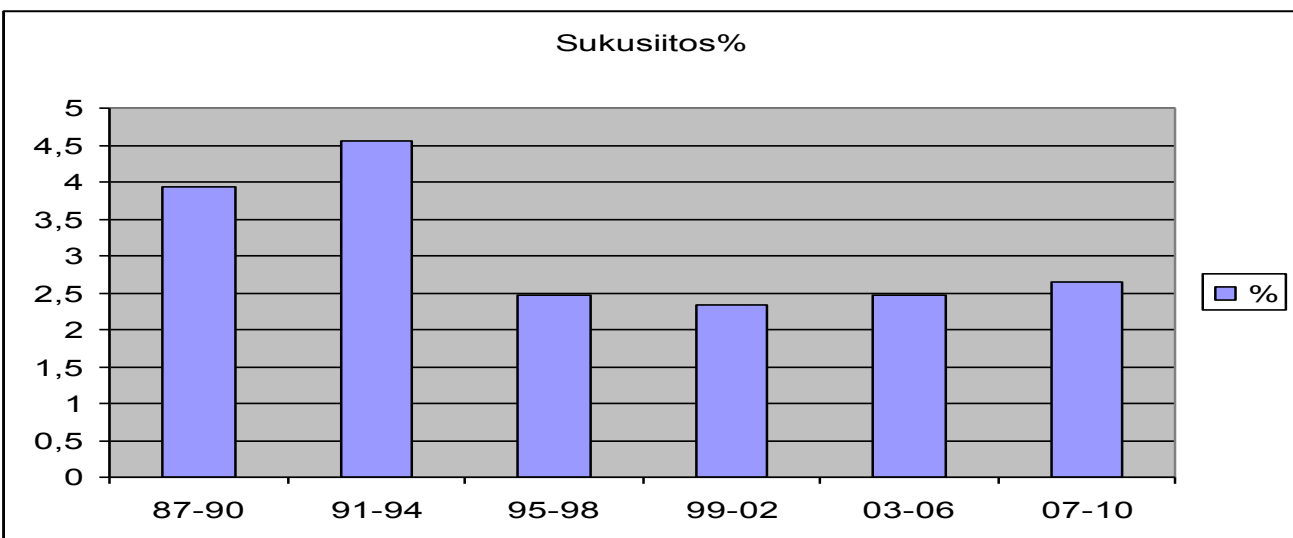
Tehollinen populaatiokoko kuvaa jalostuspohjan laajuutta: mitä pienempi on tehollinen populaatio sitä nopeammin keskimääräinen sukusiitosaste kasvaa ja geenit **homotsygoituvat**. Tällöin populaatiosta menetetään monia geenejä, mikä kaventaa jalostusmahdollisuuksia peruuttamattomasti. Lisäksi populaation geenien homotsygoituminen alentaa populaation vastustuskykyä erilaisia uhkatekijöitä vastaan. Se vaikuttaa esimerkiksi sairauksien leviämiseen ja ilmituloon rodussa ja sen myötä sairauksien torjuntaohjelmien vaikutuksiin. Laskennallinen tehollinen populaatiokoko (taulukko 4.1.5) on suomalaisessa pointerikannassa, populaation koko huomioiden, hyvällä tasolla. Vaihtoehtoja on tarjolla ja niitä käytetään kokonaisuuden kannalta oikein. Tulee kuitenkin muistaa, että laskennassa käytettyjen jalostusurosten ja -narttujen ollessa myös keskenään jollain tasolla sukulaisia, tehollinen populaatiokoko on todellisuudessa taulukossa esitettyä laskennallista arvoa pienempi.

Pienestä populaatiosta johtuen isoisien ja isoäitien määrää voidaan pointerijalostuksessa käyttää suhteellisen luotettavasti jalostuspohjan laajuuden arvioimiseen. Yleinen ohje ja tavoite on, ettei yhden uroksen osuus kannasta saisi olla yli 5 % sukupolven pentutuotannosta. Käytännössä uroksia voidaan käyttää jalostukseen yli kymmenen vuotta, joten vaikutus on 3-4 sukupolven. Kyseiseen suositukseen ei voida päästä suomalaisessa pointerikannassa ilman merkittävää pentuemäärien kasvua. Nykyisellään yksittäisen uroksen vaikuttavuus pentutuotantoon on vähintään 10 % ja ns Matador-yksilöiden osalta osuus nousee jopa 50 %:iin yksittäisen sukupolven pentutuotannosta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että nykyisen populaation puitteissa yksittäistä jalostusyksilöä tulisi käyttää vain kerran kotimaisissa jalostusyhdistelmissä ja ainoastaan hyvin perustelluissa tapauksissa tätä useammin.

Taulukko 4.1.5: Tehollinen populaatio 1987-2010

Sukusiitosprosentit ovat pysyneet pointteripopulaatiossamme hyväksyttävällä tasolla. Huomioiden tehollisen populaation koko, on noin 2,5 % tasolle vakiintunut sukusiitosprosentti hyväksyttävissä. Edellisen JTO-kauden tavoitteet on tältä osin kyetty toteuttamaan suunnitellulla tavalla. Sukusiitosprosenttien laskeminen nykyisestä tasosta edellyttäisi huomattavaa jalostustuontien määrän lisäämistä pohjoismaiden ulkopuolelta. Kyseinen toimenpide ei kuitenkaan ole välttämättä kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen ja edellyttäisi nykyistä laajempaa ulkomaisten jalostusyksilöiden seuranta, johon resurssien osoittaminen on hankalaa.

Taulukko 4.1.6: Sukusiitosprosentit 1987-2010

Jalostustuonneilla on pyritty laajentamaan jalostuspohjaa ja samalla myös kasvattamaan todellista tehollisen populaation määrää. Jalostustuontien osuus rekisteröinneistä on seurantavuosi-
na 2007-2011 ollut noin 16 %. Vaihteluvälinä vuosittaisiin rekisteröintimääriin verrattuna tuontien osuus on ollut 8,5-30,4 %. Huomioitavaa on, että kyseisistä tuonneista ei jalostukseen ole toistaiseksi kuitenkaan käytetty kuin kahta yksilöä.

Alla oleva taulukko vahvistaa aiemmin esitettyä havaintoa nimenomaan narttulinjoissa tapahtuneesta jakautumisesta käyttö- ja näyttelylinjaisiin. Tuonneista merkittävä osa on kohdistunut näyttelylinjaisiin narttuihin (12 / 26) ja käyttölinjaisiin uroksiin (8 / 26). Käyttölinjaisten narttujen tuonnit jäivät vastaavasti kahteen yksilöön, jota voidaan pitää jalostuspohjan laajentamisen ja tehollisen populaation kannalta heikkona tuloksena. Kennelliiton jalostustietokannan perusteella tuontien sukusiitosprosentit ovat yleisesti tasolla 0-0,78 %. Kyseisestä trendistä tekee poikkeuksen nimenomaan näyttelylinjaiset nartut, joiden keskimääräinen sukusiitosprosentti on 6,7 %, vaihteluvälin ollessa 0-17,78 %. Kyseistä rakennetta ei voida pitää tehollisen populaation tai sukusiitosasteen kehittymisen näkökulmasta toivottavana. Sukusiitosprosentit ovat kylläkin vuosina 2010-2011 olleet kattavasti tasolla 0-0,78 joten tilanteen vakavuuteen on havahduttu ja reagoitu ilmeisen oikealla tavalla.

JAKAUTUMINEN	VUOSITTAISET JALOSTUSTUONNIT 2007-2011				
	2007	2008	2009	2010	2011
Urokset käyttölinja	1	3	2	2	0
Urokset näyttelylinja	1	0	0	2	1
Nartut käyttölinja	0	1	0	1	0
Nartut näyttelylinja	3	3	2	2	2
YHTEENSÄ	5	7	4	7	3
% OSUUS / SUKUPOLVI	10 %	25 %	8,7 %	30,4 %	10,3 %

Taulukko 4.1.7: Jalostustuonnit 2007-2011

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

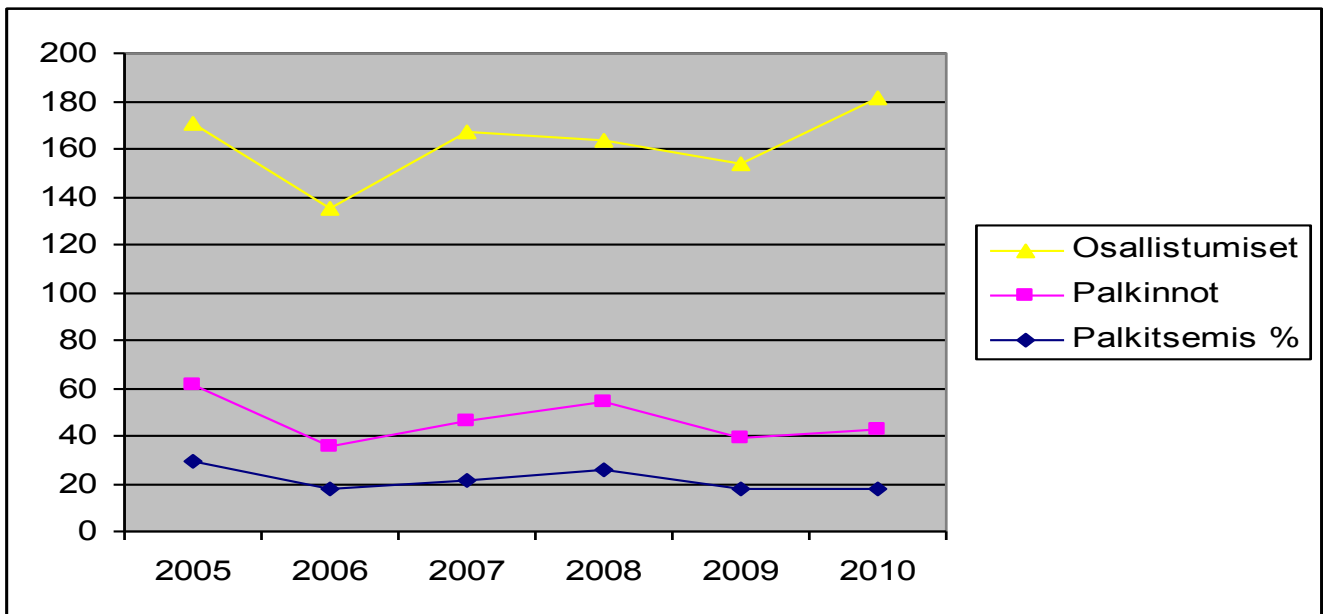
Pointteri on metsästyskoira, joka kuuluu 1.1.1995 alkaen FCI:n ryhmään 7 (kanakoirat). Sitä käytetään niin avoimessa kuin peitteisessäkin maastossa metsästäessä. Pointterin tulee riistaa etsiessään olla nopea ja kestävä, hakea ensisijassa ilmavainulla pää korkealla, tarmokkain, suoraviivaisin luovein löytääkseen lähimmän riistalinnun. Sen tulee haussa käyttää tuulta hyväkseen. Suurta metsästysintoa sen tulee ilmentää hännänliikkein. Seisannon tulee olla selkeä ja kohdistua suoraan lintuun. Linnulle etenemisen tulee tapahtua määrätietoisesti ja halukkaasti, mutta silti täysin ohjaajan hallinnassa. Pointterin tulee noutaa ammuttu riista ohjaajalleen. Luontainen säestystaipumus toisen koiran seisonnalle on arvostettava ominaisuus, samoin kuin peitteisessä maastossa tehty tiedotus.

Suoriutuakseen tehtävästään, pointterin tulee olla luonteeltaan avoin, ystävällinen, tasapainoinen ja hyvähermoinen. Sen tulee mielellään vastaanottaa ja sietää asiallista koulutusta. Vihainen pointteri on nykyisin harvinaisuus. Sen sijaan esiintyy jonkin verran arkuutta, joka ilmenee lähinnä varovaisuutena vieraan ihmisen tai koiran lähestyessä sekä lukkiutumisenä koulutustilanteissa.

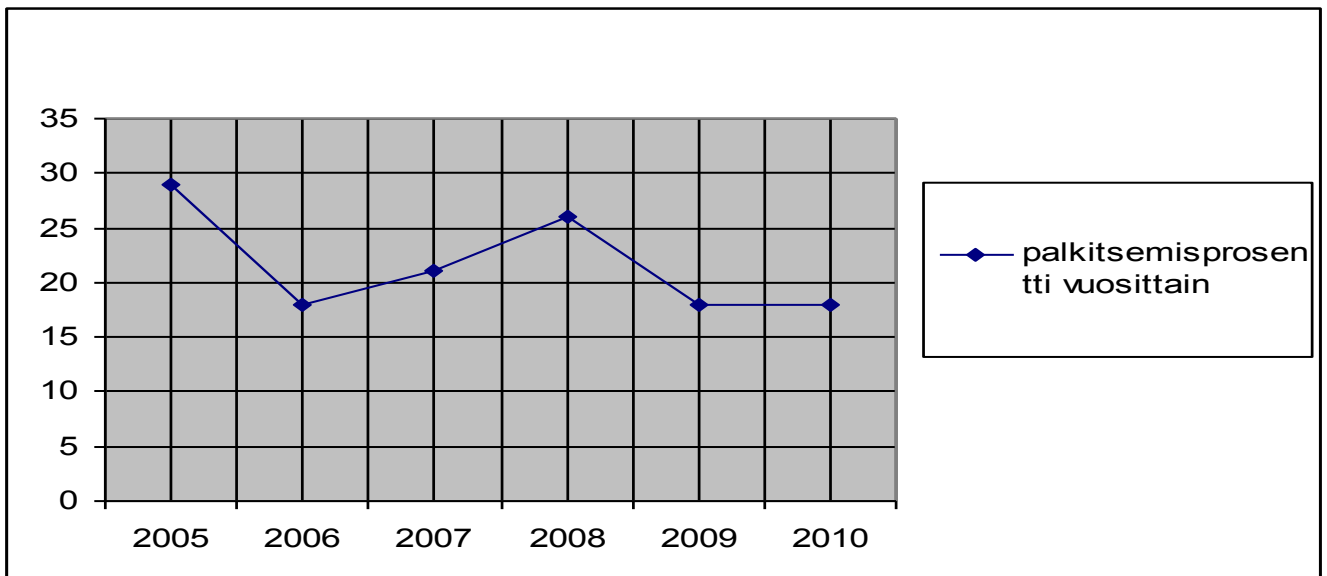
Käyttöominaisuuksien säilyttämisen ja edelleen kehittämisen kannalta on huolestuttavaksi kysymykseksi noussut nykyisen pointterikannan jakautuminen raskarakenteisiin ja kevyempiin jalostusyksilöihin. Kyseessä on täysin erilainen tilanne, kuin 1800-luvun lopulla risteyttämällä syntyneiden kettukoira- ja vinttikoiralinjojen osalta. Tuolloin pyrittiin kehittämään eri koirarotuja risteyttämällä samoja ominaisuuksia. Tavoitteena oli alkuperäisen käyttötarkoituksen, metsästys, mukaisten ominaisuuksien kehittämiseen. Nykyiset toisistaan poikkeavat jalostuslinjat perustuvat samaan geneettiseen perimään, mutta jalostusvalinnoin jalostusyksilöiden genotyyppi on saatettu toisistaan merkittävässä määrin eriäväksi. Alkuperäisen käyttötarkoituksen kannalta ongelmallista on, että isokokoisia pointtereita jalostetaan usein pelkästään ulkomuodon kehittämiseen liittyvistä lähtökohdista. Tällöin koiran jalostusarvon osoittamista käyttökokeissa ei pidetä tarpeellisena. Käyttölinjaisten pointtereiden osalta koe- ja näyttelysäännöt estävät tällaisen yksipuolisen joidenkin ominaisuuksien korostamisen. Käyttökokeisiin osallistumisen edellytyksenä on koiran esittäminen näyttelyssä, jolloin ulkomuotoon ja rakenteeseen liittyen mahdolliset jalostusyksilöt kyetään varmuudella arvioimaan.

Jalostuksen ja alkuperäisen tyyppin säilyttämisen kannalta olennaisin tieto käyttöominaisuuksista ja luonteesta saadaankin rodunomaisista kokeista. Pointterin rodunomaiset kokeet ovat kanakoirien kenttäkoe (KAKE), kanakoirien tunturikoe (KATU) ja kanakoirien metsäkoe (KAME). Esimerkiksi Suomen muotovalion arvoon tarvittavat tulokset (AVO 1 tai 2 x AVO 2) on saavutettava näistä koemuodoista, jotka määrittävät rodun työskentelytapaa, tyyppiä ja tyyliä. Rodunomaiseksi kokeeksi ei luokitella esimerkiksi mannermaisille seisobaroduille rodunomaiseksi kokeeksi määriteltyä kanakoirien erikoiskoetta. Oikean, alkuperäisen tyyppin säilyttäminen on tärkeää, sillä juuri se erottaa pointterin muista FCI 7 ryhmän koirista. Pointteri on käyttöominaisuuksiltaan erittäin pitkälle jalostettu spesialisti, jonka melko kapealle erikoisosaamiselle on määritelty korkeat vaatimukset. Näiden rodulle määritettyjen alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaisten käyttöominaisuuksien vaaliminen tulee olla pointterin jalostustyön keskeisin tavoite.

Seurantakauden koetulosten perusteella käyttöominaisuuksien säilyminen on onnistuttu säilyttämään korkealla tasolla. Yksityiskohtaiset seurantatiedot selviävät taulukoista 4.2.1 – 4.2.3. Perinnöllisten käyttöominaisuuksien osalta rodunomaisista kokeista voidaan perustellusti korostaa Kultmalja- ja Derby-kilpailuiden tuloksia. Kyseiset kilpailut järjestetään alle 2 ja alle 3 vuotiaille koirille ja arvostelussa korostetaan nimenomaan perinnöllisiä ominaisuuksia koulutuksellisten seikkojen ollessa arvioinnissa normaaleja laatuarvosteluina toteutettavia kokeita pienemässä asemassa. Näissä kilpailuissa pointterien menestys on jatkunut erinomaisella tasolla, joten käyttöominaisuudet, ainakin suhteutettuna muihin KKK-HHS ry:n edustamiin rotuihin, ovat säilyneet seurantakaudella hyvällä tasolla.

Taulukko 4.2.1: Koeosallistumiset, palkinnot ja palkitsemisprosentit 2005-2010

Taulukko 4.2.2: Palkitsemisprosentit 2005-2010

KULTAMALJA FINAALIT 2000-2010					DERBY FINAALIT 2000-2010				
vuosi	pointtereita yht.	pointtereita	sijoitetu	tulos	vuosi	pointtereita yht.	pointtereita	sijoitetu	tulos
2000	6	1	1	1	2000	10	3	1	1
2001	9	1			2001	8	3	2	2,5
2002	10	6	4	1,3,4,5	2002	9	3	1	4
2003	10	2	1	3	2003	7	2	2	1,3
2004	9	4	1	2	2004	7	2	2	1,2
2005	9	6	3	2,4,5	2005	8	2	2	2,3
2006	8	2	1	2	2006	8	4	3	3,4,5
2007	12	4	3	1,2,3	2007	7	5	5	1,2,3,4,5
2008	10	5	4	1,2,3,5	2008	9	3	3	1,2,3
2009	12	2	1	2	2009	7	4	2	3,4
2010	11	7	4	1,2,4,5	2010	9	0	0	0

Taulukko 4.2.3: Pointterien menestyminen ikäkausikilpailuissa 2000-2010.

4.3 Terveys ja ulkomuoto

4.3.1 Yleistä

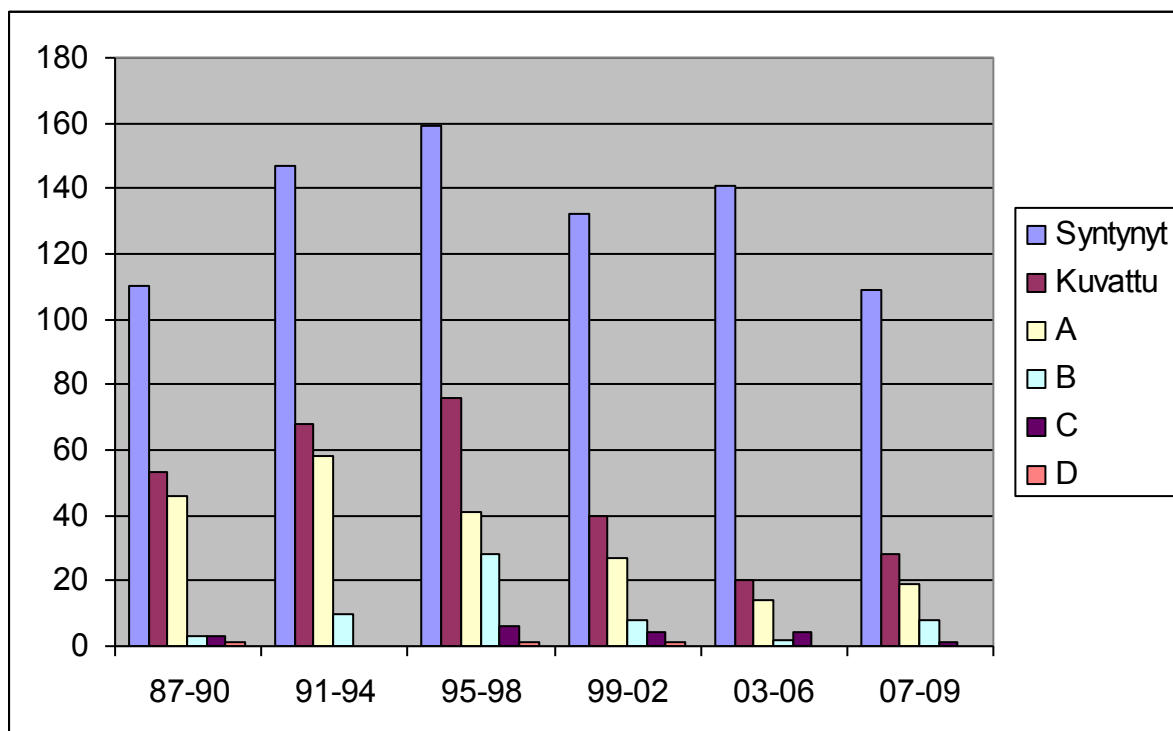
Keväällä 2011 Pointtereiden rotujaos toteutti terveystarkastuksen kaikille pointtereiden omistajille. Kyselyn tarkoitus oli selvittää pointteripopulaatiomme terveydentilaa tällä hetkellä. Kysely toteutettiin nettikyselynä, jotta se tavoittaisi mahdollisimman paljon koiranomistajia ja olisi helppo täyttää. Vastauksia saatiin koskien 64 yksilöä. Kyselyyn vastanneista 33 oli nartun omistajia ja 31 urosten omistajia. Vastaukset eivät edusta määrällisesti tilastollisesti merkittävää osaa pointterikannastamme (kyselyn potentiaalinen yksilömäärä oli tiedossa olevien rekisteröintimäärien mukaisesti 1253 yksilöä). Pieni populaatiomme huomioiden tuloksia voidaan pitää kuitenkin merkitsevinä, koska vastauksia saatiin useamman eri sukupolven yksilöistä.

Pääosin kyselyn perusteella pointterit ovat Suomessa varsin terveitä ja omistajat ovat tyytyväisiä koiriensä terveydentilaan. Yksittäisiä tapauksia kirjattiin kuitenkin lähes kaikista pointtereilla tavattavista sairauksista.

4.3.2 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Pointterilla on voimassa PEVISA-ohjelma, jonka mukaan pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto. Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 12 kuukautta. Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkaniveldysplasian aste B.

Lonkkaniveldysplasia on kyetty pitämään pointterikannassamme erittäin hyvin hallinnassa. Tältä osin annettuja suosituksia noudattamalla on saavutettu HD-tason osalta erittäin hyvä tilanne. Huolimatta suhteellisesti kasvaneista kuvausmääristä on dysplasian esiintymisprosentti edelleen laskenut kannassamme ja asettuu tällä hetkellä selkeästi alle asetetun tavoitetason, joka on 7%.

Taulukko 4.2.3: Lonkkakuvausten ja HD-asteen kehittyminen.

Suoritetun terveystarkastuksen otoksen yksilöistä kuvattuja koiria oli 46 kpl (71,9%). Näistä A-lonkat oli 37 koiralla (80,4%), AB-lonkat 2 kpl (4,3%), B-lonkat 4 kpl (8,7%), BC-lonkat 1 kpl (2,2%) ja C-lonkat 2 kpl (4,3%). Lonkista oirehtineita löytyi 1 kpl (2,2%) ja oireet alkoivat vasta kymmenen vuoden iän jälkeen.

Epänormaali nivelen kehitys voi johtua luuston rakenteesta, luustoa ja niveliä tukevan sidekudoksen heikkoudesta tai lonkkaniveliä tukevien lihasryhmien toiminnan epäsuhdasta (lihakset pitävät reisiluunpään lonkkamaljassa). Niihin voivat vaikuttaa hyvin monet eri tekijät mm. verenkierto, aineenvaihdunta ja hermoston toiminta. Lievimmissä tapauksissa nivelessä esiintyy vähäistä löysyyttä, lievää lonkkamaljakon mataluutta ja lievää epäsymmetrisyyttä. Nivel ei ole täysin yhdenmukainen, reisiluunpää ei istu täydellisesti lonkkamaljakon muodostamaan kuppiin.

Lievä dysplasia voi olla käyttökoirallakin lähes oireeton. Jos niveleen kehittyy dysplasian seurauksena nivelrikkoa eli degeneratiivisen nivelsairauden merkkejä, voi koiralla olla merkittäviä kipuja. Tämä näkyy erityisesti rasituksen jälkeen. Reisiluun pään liikkuminen pois lonkkamaljasta osittain tai kokonaan eli subluksaatio mahdollistaa dysplastiset muutokset: nivelrustoa ja sen alaista luuta häviää ja uudisluu (luupiikit) täyttää lonkkamaljan kuopan.

Useimmiten oireilu alkaa kun nivelrikkoa alkaa kehittyä. Oireet, kuten kivusta johtuva ontuminen, ovat yksilöllisiä. Osa sairaista koirista oireilee, osa ei. Sairaus johtaa pahimmillaan liikuntakyvyttömyyteen ja rajoittaa koiran metsästyskäyttöä. Tällöin koira on haluton liikkumaan, makuulta nouseminen on vaikeaa ja koiran takajaloissa tavataan atrofiaa eli lihaskatoa. Oireita voidaan helpottaa eläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan. Koirille on tänä päivänä tarjolla paljon erilaisia hyväksi havaittuja lääkehoitoja ja lisäravinteita, joilla koiran elämänlaatua voidaan parantaa sairaudesta huolimatta.

Lonkanivelen kasvuhäiriöt diagnosoidaan röntgenkuvauksessa. Käytössä on arviointiasteikko, jossa asteikko on seuraava:

A = terve

B = rajatapaus

C = nivelessä on lieviä muutoksia, mutta ei aina rajoita koiran liikkumista ja metsästyskäyttöä

D ja E = nivelessä on selviä muutoksia, usein myös nivelrikkoa ja yleensä aiheuttaa koiran vanhetessa oireita, joskus vaikeitakin.

Suomessa käytetään tuloksille A ja B luokittelua terve, C-, D- ja E-tuloksista tulee HD-maininta eli luokitteluksi sairas.

Periytyvästä jalostukseen tulisi käyttää vain terveeksi (A ja B) luokiteltuja koiria. Tärkeää on myös seurata sisarusten ja sukulaisten dysplasia-asteita. Koiria, joiden jälkeläisillä todetaan runsaasti lonkkaniveldysplasiaa, ei tule käyttää jalostukseen.

4.3.3 Muita rodulla tavattavia sairauksia Suomessa

Terveystarkastuksessa kartoitettiin myös Pointterien PEVISA-ohjelmaan kuulumattomien sairauksien esiintymistä. Vastausten perusteella ei ilmennyt tarvetta laajentaa Pointterien PEVISA-ohjelmaan sisällytettäviä sairauksia.

JTO-kaudella terveystarkastuksen perusteella PEVISA-ohjelman ulkopuolella tarkkailtavien sairauksien listalle nousevat seuraavat:

- Luonne: äänille herkkiä koiria raportoitiin 12 kpl (18,75%), kun kyseessä oli ukkonen, ilotulitus tms. kova melu. Paukkuarkuutta ei kuitenkaan raportoitu.
- Korvatulehdus: Korvatulehduksista kärsineitä koiria oli 16 kpl (25%) ja näistä vain kolmella (4,7%) tulehduksia oli säännöllisemmin. Lopuilla 13 koiralla (20,3%) korvatulehdus on

ollut kertaluonteista tai enintään kolmesti eliniän aikana ollutta. Tilanne ei luppakorvaisella rodulla ole korkeista prosentteista huolimatta hälyttävä.

- Hampaiden puutokset/purentaviat: Purukaluston virheistä raportoitiin yhdeksällä koiralla (14,1%). Näistä hammaspuutoksia oli kolmella (4,7%) ja ylä-, ala- tai tasapurentaa viidellä (7,8%). Joukkoon oli ilmoitettu yksi koira (1,6%), jolla oli eripituiset kulmahampaat, ilman tapaturmaista katkeamista.

Muilta osin terveystarkastuksen tulokset eivät anna aihetta erityistarkkailulle puhumattakaan kyseisten sairauksien nostamisesta PEVISA-ohjelman piiriin. Yksittäisiä tautitapauksia raportoitiin seuraavissa:

- Muut nivel- ja luusto-ongelmat: Muita nivel ja luusto-ongelmia oli kärsinyt kolme koiraa (4,7%). Ilmenemisikä tässä tuloksessa oli keskimäärin 7,6 vuotta.
- Ristisideongelmat: Ristisideongelmia löytyi kahdelta koiralta (3,1%). Molemmat tapaturmaisia ongelmia, sekä leikkausta vaativia.
- Virtsatietulehdus: Virtsatietulehduksesta on kärsinyt kuusi koiraa (9,4%). Näistä useammin kuin kolme kertaa oli tulehdus ollut kolmella koiralla.
- Muu tulehdus: Muita tulehduksia pointtereilla on ollut 10:llä koiralla (15,6%), joista tapaturmaisia kertaluonteisia tulehduksia (mm. purema, haava) on ollut 3 kpl (4,7%). Muista syistä hoitoa vaativia tulehduksia on ollut seitsemän (10,9%). Näissä on ollut mukana mm. märkäkohtua ja nisätulehdusta.
- Kutiseva / ärtynyt iho: Yksi raportoitu tapaus (1,6%). Tämäkin oli lievää (kuivaihoisuutta talven kuivilla keleillä). Haittakohtana erityisesti tassut.
- Muut iho-ongelmat: Tässä löytyi ongelmia yhteensä seitsemältä koiralta (10,9%) ja näistä kolmella (4,7%) kyseessä oli ohut karvoitus. Kaikki kolme tapausta ovat olleet mustapohjaisilla koirilla, joista ohutkarvaisuus näkyy helposti ihon läpipaistamisena.
- Furunkuloosi: Furunkuloosia on ilmennyt tassuissa vain yhdellä koiralla (1,6%), joten vastausten perusteella rotu on ollut suhteellisen vapaa ko. taudista.
- Syöpäkasvaimet: Tässä syöpä on lääketieteellisesti todettu kahdelta koiralta (3,1%) ja epäily on ollut yhdellä koiralla. Yhteensä tästä taudista on siis kärsinyt kolme yksilöä (4,7%).
- Epilepsia: Kahdella koiralla (3,1%) on todettu epilepsian kaltainen kohtaus, mutta kumpaakaan ei ole ko. sairaudesta lääkitty tai testeillä todettu.
- Kohtutulehdus: Kohtutulehduksesta on kärsinyt kolme koiraa (9,1%).
- Kivesongelmat: Kivesongelmista on kärsinyt yksi koira (3,3%) ja tässä syynä on ollut laskeutumattomat kivekset.

Kyselyyn raportoiduilla pointtereilla ei ole diagnosoitu seuraavia sairauksia:

- Kyynärnivelen dysplasia: Ei raportoituja sairastapauksia.
- Iho-ongelmat: Vastauksissa ei raportoitu iho-ongelmista. Allergioita tai märkäihottumaa ei ole diagnosoitu.
- Sydänsairaudet: Pointtereilla ei ole todettu sydänsairauksia.
- Diabetes: Pointtereilla ei ole tavattu diabetesta.
- Mahalaukun kiertymä: Pointtereilla ei ole tavattu mahalaukun kiertymää.
- Kilpirauhasen toimintahäiriöt: Pointtereilla ei ole tavattu kilpirauhasen toimintahäiriöitä.
- Eturauhastulehdus: Pointterit eivät ole kärsineet eturauhastulehduksesta.

Toteutettu kysely oli ensimmäinen laatuaan ja käsitteli kattavasti tiedossa olevat pointterilla ja yleisemminkin eri koiraroduilla esiintyvät sairaudet. Kyselyn tulokset vahvistavat yleistä käsitystä pointteripopulaatiomme hyvästä terveystilanteesta. Pointteri on Suomessa erittäin terve rotu.

Ulkomuoto

4.3.4 Rotumääritelmä

FCI:n 24.6.1987 hyväksymä voimassa olevan rotumääritelmän suomennos on liitteenä 2. SKL-FKK on hyväksynyt kyseisen rotumääritelmän suomennoksen 3.3.1994. Muissa pohjoismaissa käytetään rotumäärittelyssä Pohjoismaiden kennelunionin (Nordisk Kennel Union, NKU) tekemää täsmennystä pointterin mittoihin. NKU on kennelliittojen välinen keskustelufoorumi, jolla ei ole päätösvoimaa, joten tältä osin täsmennykset tulee ymmärtää lähinnä jalostussuosituksina.

FCI NKU:n suositukset pointterin mittoihin:

- Urokset 63 – 69 cm 60 – 64 cm
- Nartut 61 – 66 cm 57 – 61 cm

Edellä mainittuja NKU:n täsmennyksiä perustellaan rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen, käyttöominaisuuksien, perusteella. FCI:n mukaisten mittojen katsotaan suosivan jalostusvalinnoissa metsästyskäyttöön liian kookkaita ja raskaita yksilöitä. Kyseisiä NKU:n täsmennyksiä on sovellettu myös Suomessa käyttöominaisuuksia korostavassa pointterijalostuksessa.

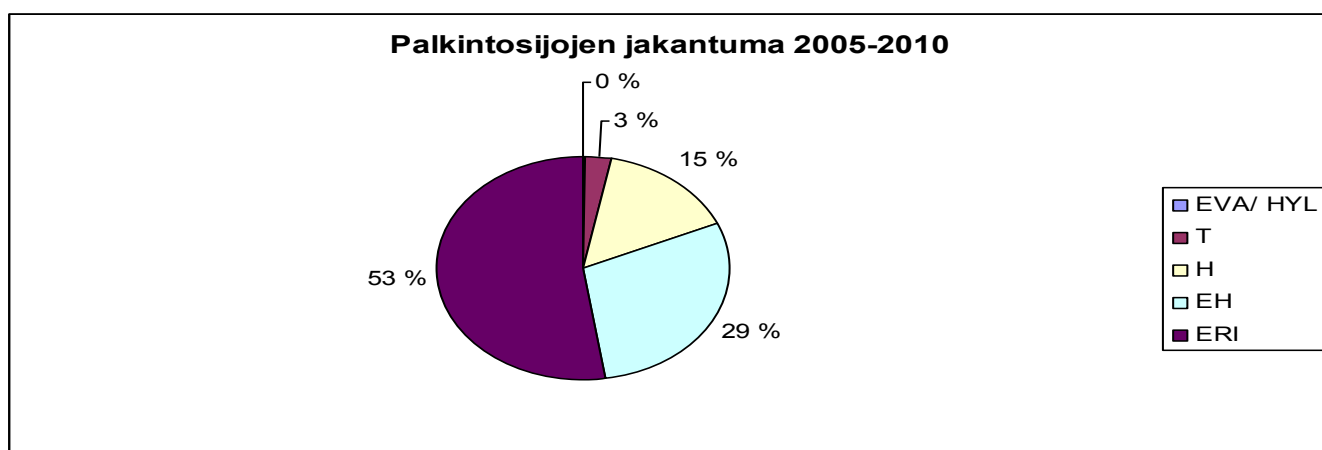
Suomen Kennelliitto on käsitellyt Pohjoismaiden kennelunionin tekemää täsmennystä kana-koirakerhon pointterijaoksen aloitteesta vuonna 2004. Vastauksessaan kennelliitto totesi yksiselitteisesti Suomessa noudatettavan FCI:n virallisia rotumääritelmiä, mukaan lukien rotumääritelmässä olevia mittoja.

4.3.5 Yhteenveto näyttelytuloksista

Ulkomuodollisesti pointterikantamme on näyttelytulosten perusteella korkeatasoista. 56 % näyttelytuloksista asettuu seurantajaksolla erinomaiseksi tai erittäin hyväksi. Oheisessa taulukossa esiintyy vain sellaiset pointterit, joilla on historiassaan merkintä koeosallistumisesta (koepalkinto ei edellytyksenä).

	EVA/ HYL	T	H	EH	ERI	YHT
2005	2	7	41	52	95	197
2006		2	29	83	127	241
2007		5	30	39	98	172
2008	2	7	23	56	101	189
2009		1	16	24	48	89
2010	3	5	17	45	69	139
Yhteensä	4	27	156	299	538	799

Taulukko 4.4.2: Pointterien näyttelytulokset 2005 – 2010.

5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Tässä luvussa käsitellään pointterien jalostuksen tavoiteohjelmassa 2006-2010 asetetut tavoitteet, tehdyt toimenpiteet sekä tavoitteiden toteutuminen. Jos tavoitteita ei ole saavutettu, pohditaan syitä tähän.

5.1 Populaation koko ja rakenne

Pointterien JTO 2006-2010 määrittelee tälle osa-alueelle seuraavat jalostukselliset painopisteet:

- Käytettävissä olevan kannan kasvattaminen nykyisestä noin 150-200 yksilöstä tasolle 200-250
- Matadori-jalostuksen haitallisten vaikutusten vähentäminen. Tavoitetaso 5-10 % max/pennuista / yksi uros / seurantajakso (noin 4-5 vuotta).

Seurantatulosten perusteella populaation koon kasvattamisen tavoitteessa ei onnistuttu. Asetettu tavoitetila vaatisi minimissään 50 pennun vuosittaista rekisteröintiä. Seurantakaudella rekisteröintimäärät laskivat kuitenkin tasolle 35 rekisteröintiä/vuosi. Tältä osin kehitys on mennyt entistä huonompaan suuntaan. Trendi on valitettavan samansuuntainen myös muissa pohjoismaissa, joten jalostukseen käytettävissä oleva populaatio heikkenee määrällisesti myös tältä osin. Syynä aleneviin rekisteröintimääriin voidaan arvioida olevan yleinen metsästysharrastuksen lasku seisovilla koirilla, mutta erityisesti harrastajien rotuvalintojen siirtyminen entistäkin voimakkaammin mannermaisten rotujen suuntaan. Pelkistykseenä voidaan todeta, että Suomen nykyinen pointteriharrastajien määrä on niin rajallinen, että tilausta pentuemäärien kasvattamiseen ei ole.

Matadori-jalostuksen uhkien torjunnassa onnistuttiin seurantakaudella hyvin. Vain yksi uros esiintyi isänä useammassa kuin kahdessa yhdistelmässä. Tässäkin tapauksessa vaikutus koko populaatioon jää hyväksyttävälle tasolle, kun tilannetta tarkastellaan rekisteröintimäärien kautta. Myös tehollinen populaatio nousi seurantakaudella lähes 50 % ja oli seurantakauden päättyessä 12, joten myös sukusiitosasteet alenivat pentueissa merkittävästi. Tilanne tältä osin on vähintään hyvä. Kasvattajilla on käytettävissään runsaasti vaihtoehtoja tulevissa jalostusvalinnoissa.

5.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Osa-alue muodostaa rodunjalostuksen keskeisimmän tavoitealueen. Seurantakaudelle 2006-2010 asetettiin seuraavat tavoitteet:

- Linnunlöytökyvyn, lintujen käsittelyvarmuuden sekä koirien yleisen käsiteltävyyden ja koulutettavuuden kehittäminen. Arviointi metsästyskokeiden tuloseurannan perusteella. Tavoitteena nostaa palkitsemisprosentti seurantakaudella tasolle 20-25 % palkittuja/koestartit (nykyinen 17-20 %)
- Epävarmojen, pelokkaiden, aggressiivisten ja paukkuarkojen yksilöiden määrän vähentäminen entisestään. Tavoitetaso alle 5 % / kanta / seurantajakso (4-5 vuotta). Todentaminen näyttely- ja koekertomusten perusteella.
- Käyttöominaisuuksien degeneroitumisen estäminen Suomen pointterikannassa .

Palkitsemisprosenttien perusteella pointterikannan keskeisten käyttöominaisuuksien kehittämisessä onnistuttiin hyvin. Tulokset ovat tosin hieman kaksijakoiset. Seurantakauden alkupuoliskolla, 2006-2008, palkitsemisprosentit nousivat tasolta 17 % tasolle 25 %. Vuosina 2009-2010 tulokset sen sijaan palasivat 18% tasolle kokeisiin osallistuvista koirista. Kokonaisuutena tulos on kuitenkin tavoitteiden mukainen ja erityisesti pointterien menestyminen ikäkausikilpailuissa, joissa nimenomaan arvioidaan synnyttäviä ominaisuuksia, oli seurantakaudella erittäin hyvä.

Koe- tai näyttelykertomuksissa ei ole raportoitu aggressiivisista tai pelokkaista yksilöistä, joten tällä alueella asetettu tavoite saavutettiin erinomaisesti. Jatkoseurannassa on kuitenkin syytä

seurata ääniherkkyyden (voimakkaat äänet, ilotulitus tms) kehittymistä. Tämän tyyppistä poikkeamaa raportoitiin terveystarkastuksessa ilmenevän 18 %:lla kyselyssä raportoiduista. Syitä tällaisen herkkyyden ilmenemiseen on vaikea eritellä, koska paukkuarkuutta ei toisaalta esiintynyt koekertomusten perusteella laisinkaan.

Käyttöominaisuuksien degeneroitumisen uhaksi arvioitiin JTO:ssa 2006-2010 näyttely- ja käyttölinjaisten yksilöiden muodostamat pentueet. Yhdistelmät ovatkin seurantakaudella tässä suhteessa 'puhtaita'. Tilannetta pidetään käyttöominaisuuksien vaalimisen kannalta toivottavana, mutta tietenkin toisaalta kyseinen kehitys johtaa väijäämättä rodun jakautumisen syvenemiseen näyttely- ja käyttölinjaisiin pointtereihin. Tilanne on siis jossain määrin ristiriitainen.

5.3 Terveys

Osa-alue on kokonaisrodunjalostuksen keskeisimpiä tavoitteita tukeva. Seurantakauden osalta keskeisiksi kehittämistavoitteiksi asetettiin seuraavat

- 1. Lonkkadysplasiaprosentin pitäminen alle 7 %:ssa kuvatuista
- 2. HD-kuvausten määrän kasvattaminen jakson aikana puolta suuremmaksi.
- 3. Estetään uusien perinnöllisten sairauksien vakiintuminen kantaan.

Lonkkadysplasian osalta asetetut tavoitteet on saavutettu seurantakaudella hyvin. Rekisteröintimääriin suhteutetut HD-kuvausprosentit ovat kasvaneet tasolta 14,2 % tasolle 27,2 %. Raporttien perusteella HD-prosentti (C ja D luokitus) on laskenut tasolle 3,5 % kuvatuista koirista.

Suoritettun terveystarkastuksen perusteella ei ole näkyvissä vakavia uhkia uusien perinnöllisten sairauksien vakiintumisesta Suomalaiseen pointterikantaan. Yksittäisiä diagnosoituja tapauksia esiintyy lähes kaikista pointterilla esiintyvissä sairauksissa, mutta ei voida puhua sairauksien vakiintumisesta kantaan edes lonkkadysplasian osalta.

6.2.3 Ulkomuoto

Käyttöominaisuuksia suoranaisesti tukevana osa-alue on rodunjalostuksen toiseksi tärkein tavoitealue. Seurantakaudelle 2006-2010 asetettiin seuraavat tavoitteet:

- Rungon neliömäisyyden vähentäminen
- Pään linjausten kehittäminen
- Eturaajojen kulmausten parantaminen
- Myötävaikuttaminen pointterin rotumääritelmän tarkentamiseen säkäkorkeuden osalta

Näyttelypalkintojen perusteella voidaan katsoa, että tavoitteissa on onnistuttu. Näyttelytulosten perusteella yli puolet yksilöistä on arvosteltu joko erittäin hyväksi tai erinomaisiksi. Näyttelykerptomuksissa ei koirien ulkomuodollisena tai rakenteellisena virheenä myöskään korostu mikään edellä mainituista. Kyseistä subjektiivista arviota jalostustavoitteiden onnistumisesta tukee myös koekertomukset, joissa pointterien tyyliä ja vauhtia pidetään lähes poikkeuksetta hyvänä tai jopa erinomaisena. Asetetuista tavoitteista nimenomaan rungon neliömäisyys ja eturaajojen kulmaukset vaikuttavat voimakkaasti koiran tyyliin ja vauhtiin.

Seurantakaudella ei ole toteutettu mitään erityisiä toimenpiteitä rotumääritelmän tarkentamiseen liittyen. Tältä osin arviointi on jätetty selkeästi kasvattajien tehtäväksi. Seurantakaudella pointterien säkäkorkeus ei ole muuttunut mitenkään merkittävästi ja on edelleen käyttölinjaisten koirien osalta FCI:n rotumääritelmän mukaisesti lähellä asetettuja minimikorkeuksia. Tilanne on hieman erilainen ns näyttelylinjaisten koirien osalta. Virheellisen tyytyväisyyden välttämiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttamisen osalta tuleekin huomioda, että pääosa erinomaisista näyttelytuloksista on näiden näyttelylinjaisten koirien tulosta. Näyttelykäyntejä on kokonaismäärästä suhteellisen pieni prosentti ns käyttölinjaisilla koirilla.

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET

Tässä luvussa esitetään lyhyt yhteenveto rodun nykyisestä käyttömuodosta ja siitä miten se vaikuttaa rodun jalostustavoitteisiin. Kyseisen yhteenvedon perusteella pyritään konkretisoimaan tavoitetasolla pointterikantamme säilytettävistä hyvistä puolista sekä parannettavista jalostuspohjaan, luonteeseen, terveyteen ja lisääntymiseen sekä ulkomuotoon liittyvistä ongelmakohdista. Johtopäätöksenä edellisistä esitetään suomalaisen pointterin jalostustyön tavoitteet kaudelle 2011-2015 .

6.1 Pointterin nykyinen käyttömuoto

Alkuperältään pointteri on perinteinen seisova englantilainen kanakoirarotu, jota ei ole tarkoitus muuttaa tulevaisuudessakaan. Aiempien JTO-kausien tavoitteet ovat täysin käyttökelpoisia myös tulevalla kaudella 2011-2015. Rotujärjestön eli Kanakoirakerho-Hönshundssektionen ry:n pointterijaoksen tärkeimpiä tehtäviä on vaalia erityisesti käyttöominaisuuksien säilymistä sekä oikean metsästävän koiran rakenteen pysyvyyttä. Käyttökoirarodun säilyttämiselle ja olemassaololle ei enää löydy oikeutusta, mikäli sen käyttöominaisuudet menetetään. Käyttökoirana painotamme eritoten metsästyskoiraa, jolla pystyy metsästämään kaikissa käyttömaastoissa: metsässä, tunturissa ja pellolla. Tyyppinä tulee suosia pointteria, joka ilmentää voimaa ja jänteveyttä ja on rakenteeltaan sellainen, että se kestää metsästyksen rasitukset.

Pointteri on rotuhistoriassaan aiemminkin jakautunut selkeästi eri jalostuslinjoihin. Aiemmin tämä rodun sisäinen jakautuminen koski käyttöominaisuuksien painotusten mukaista jakautumista ns kettukoira- ja vinttikoiralinjoihin. Tästä ei sinällään ollut uhkaa pointterin käyttöominaisuuksien kehittämiseksi, päinvastoin. Jalostusvalinnoissa oli käytettävissä selkeästi käyttöominaisuuksiltaan eri tavalla painottuneita yksilöitä. Nykyinen jakautuminen näyttely- ja käyttölinjaisiin pointtereihin on sen sijaan rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen näkökulmasta ongelmallinen.

Rotujärjestön näkökulmasta suurin haaste on estää kehitys, jonka lopputuloksena vakiintuisi liian raskas show-tyyppinen koira, jota ei voitaisi enää käyttää rodun alkuperäiseen käyttötarkoitukseen. Paras keino saada tilanne muuttumaan olisi aktiivinen osallistuminen ulkomuototuomareiden koulutukseen yhteistyössä Kennelliiton kanssa. Näyttelyihin tulisi myös kutsua ulkomuototuomareita, joilla on käyttökokeidemme tuomarin pätevyys ja näin ollen he ymmärtävät oikeantyyppisen rakenteen merkityksen seisovalle kanakoiralle. Lisäksi olisi tärkeää löytää oman rotujärjestömme piiristä ihmisiä, jotka ovat kyvykkäitä ja halukkaita lähtemään mukaan ulkomuototuomarikoulutukseen.

PEVISA:lla on pointterien jalostuksessa saavutettu tähän mennessä erinomaisia tuloksia, joten sitä tulee jatkaa ja kehittää kulloisenkin tilanteen mukaan. Riittävän laajojen sukulinjojen ylläpitämiseksi rotujärjestön on jatkossakin pyrittävä ohjaamaan jalostustyötä siten, että jalostustyön tehollinen populaatio pysyy tarkoituksenmukaisena ja sukusiitosprosentit eivät nouse haitallisen korkeiksi. Tavoitteissa onnistuakseen pointterijaoksen on edelleen tehtävä yhteistyötä esim. pohjoismaisten sisarjärjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. KKK-HHS ry:n perustamisvaiheessa oleva kaikkia englantilaisia rotujamme käsittelevä jalostustoimikunta avaa uusia mahdollisuuksia sekä terveyteen että yleisemminkin rodunjälöstykseen liittyvän tietämyksen ja tuen parantamisessa kasvattajien suuntaan.

6.2 Säilytettävät ja kehitettävät ominaisuudet

Säilytettävät ja kehitettävät ominaisuudet esitellään SWOT-analyysinä. Esitystavassa säilytettävät ominaisuudet määritellään tunnistettujen vahvuuksien ja mahdollisuuksien perusteella. Kehitettävät ominaisuudet vastaavasti määritellään todettujen heikkouksien tai uhkien näkökulmasta.

6.2.1 Populaation koko ja rakenne

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - Pieni populaatio mahdollistaa tehokkaan jälkeläisseurannan - Ominaisuuksiin ja ulkomuotoon liittyvät negatiiviset seikat helposti jäljitettävissä ja karsittavissa 	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - Kotimaisten jalostusyksilöiden puute pienestä populaatiosta johtuen osin pakottaa Matador-jalostukseen - Negatiivisten ominaisuuksien puhkeaminen yleensä enemmän tai vähemmän valitseva tila koko kannassa
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - alkuperäisen käyttötarkoituksen mukainen harrastajavolyymin kasvattaminen - Seisovien koirien käyttö metsästyksessä mahdollisesti lisääntymässä metsästyseettisen keskustelun kautta - Pointteria harrastavien yhdistysten (KKK-HHS ry:n pointterijaos ja Pointterikerho ry) toimintojen yhdistäminen 	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - Sisäsiittoisuuden kasvaminen - Jalostustuontien painottuminen ns näyttelylinjaisiin yksilöihin - Kannan edelleen pienentyessä käyttölinjaisen suomalaisen pointterin häviäminen

Jälkeläisseurannan taso on pidettävä vähintään nykyisellään ja painotettava edelleen ikäkausikilpailuiden ja rotukohtaisten kilpailuiden merkitystä. Näiden kautta kasvattajilla on mahdollisuus muodostaa ikäluokittain kokonaiskuva käytössä olevista jalostusyksilöistä.

Jalostustuonneissa suhde on huolestuttava. Erityisesti narttujen tuonnit kohdistuvat näyttelylinjaisiin. Tilannetta tulee pyrkiä korjaamaan, koska erityisesti narttulinjat ovat keskeisiä ominaisuuksiltaan korkeatasoisen pointterikannan säilyttämisessä. Harrastajakuntaa tulisi pyrkiä lisäämään, jolloin tilaus rekisteröintimäärien kasvattamiseen olisi olemassa.

6.2.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - Vihaisten tai arkojen osuus kannasta on vähäinen, alle 5 % - Käyttölinjaiset koirat säilyttäneet koetulosten perusteella käyttöominaisuutensa hyvin 	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - Etenemättömyys ja toisaalta puutteellinen seisontakynnys lisääntynyt - Koulutettavuus heikentynyt
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - Pohjoismaissa on käytettävissä runsaasti jalostusyksilöitä aiempien jalostusvientien ansiosta - Koetoiminta riittävän laajaa käyttöominaisuuksien seuraamiseksi 	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - FCI:n kokomittojen liiallinen korostaminen johtaa alkuperäiseen käyttötarkoitukseen sopimattomiin, ylisuuriin yksilöihin. - Show-linjaisten (vrt määritelmä edellä) jalostuskäytöstä johtuva kannan käyttöominaisuuksien degeneroituminen

Jalostusvalinnoissa tulisi suosia käyttökokeessa palkittuja koiria. Huolimatta FCI:n kokomääräyksistä tulee pointterien säkäkorkeus ja rotutyypin säilyttäminen metsästyksikäyttöön soveltuvana.

Arkojen tai aggressiivisten koirien käyttöä jalostuksessa tulee välttää edelleen.

Jälkeläisseurannan avulla tulisi kartoittaa myös koirien koulutettavuus. Tavoitteena tulee olla hermorakenteeltaan nykyistäkin tasapainoisempien pointtereiden jalostaminen. Kaikenlainen rauhattomuus, arkuus ja toisaalta koulutukselliset virheet tulisi huomioida kriittisesti jalostusvalintoja tehtäessä.

6.2.3 Terveys ja lisääntyminen

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - Perinnöllisten sairauksien osuus kannassa vähäinen, alle 5 % - Ei uusia kantaan vakiintuneita sairauksia 	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - Viime vuosina yksittäistapauksina esiintynyt lisääntyvässä määrin epileptisia oireita ja iho-ongelmia (furunkuloosi?) - Kyynärnivel ja varvasluuston ongelmien seuraamattomuus
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - PEVISA-ohjelman mukainen kuvauspakko edesauttaa seurantaan dysplasian osalta - Laaja-alaisemman terveystilannetta kuvaavan aineiston koostaminen vuosittaisilla terveystarkastuksilla 	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - Viitteitä aiemmin harvinaisista perinnöllisistä sairauksista (kaatumatauti, harmaakaihi, kitalakihalkio jne) ilmaantunut kantaan - Pentuekokojen pientyminen

Pointteriin terveystilanne on jalostustyön lähtökohtana hyvä. Kehittämiskohteena voidaan pitää PEVISA-ohjelmaan kuulumattomien sairauksien esiintymisen kartoitusta kannassamme. Tilanne on syytä korjata vuonna 2011 toteutetun terveystarkastuksen vakiointisella vuosittaisella toimenpiteeksi. Tällöin on mahdollista reagoida riittävän aikaisessa vaiheessa mahdollisesti esiintyviin ongelmiin.

6.2.4 Ulkomuoto

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - Pointterit ovat yleisvaikutelmaltaan vielä suurimmaksi osaksi sopusuhtaisia ja kauttaaltaan linjakkaita - Metsästyksestä tarkoituksenmukaisia ja koearviointien perusteella tyylikkää ja vauhdikkaita yksilöitä runsaasti 	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - Väärät pään linjat - Suorat raajojen kulmaukset
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - rodunomaisen käyttötarkoituksen mukaisen ulkomuodon säilyttäminen - Ulkomuototuomareiden koulutuksen kautta käyttöominaisuuksia korostavan rakenteen suosiminen näyttelyarvosteluissa 	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - FCI:n mukaisten kokomääräysten ylikorostuminen

Jalostustyössä tulee edelleen säilyttää käyttöominaisuuksien kannalta tarkoituksenmukainen linjakas ja sopusuhtainen pointteri. Epätarkoituksenmukaisten raskaiden yksilöiden vakiintuminen pointterin rotutyypiksi pitää kyetä estämään huolimatta FCI:n kokomääräyksistä.

6.3 Jalostuksen tavoitteet 2011-2015

Edellisen JTO -kauden 2006-2010 tavoitteet tukevat edelleen hyvin pointterijalostusta, joten tavoitteita ei muuteta edelliseltä kaudelta merkittävästi.

6.3.1 Populaation koko ja rakenne

Osa-alue on jalostuksen kokonaistavoitetta tukeva ja kytkeytyy voimakkaasti myös järjestötoiminnan toteuttamiseen .

Populaation koko ja rakenne on edelleen epätydyttävä. Seurantakaudella 2011-2015 pyritään saavuttamaan seuraavat tavoitteet:

1. Rekisteröintimäärien epäedullisen kehityksen pysäyttäminen laajentamalla harrastajakuntaa ja samalla myös tilausta rekisteröintimäärien kasvattamiseen
2. Jalostustuontien painotuksen muuttaminen näyttelylinjaisista käyttölinjaisiksi suosiviksi
3. Tehollisen populaation määrän kasvattaminen edelleen. Tavoitetaso 16.

6.3.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Osa-alue muodostaa rodunjalostuksen keskeisimmän tavoitealueen.

Edellisen seurantakauden tavoitteet ovat osittain tarkennettuna edelleen relevantteja. Seurantakaudelle 2011-2015 asetetaan seuraavat tavoitteet:

1. Linnunlöytökyvyn, lintujen käsittelyvarmuuden sekä yleisen käsiteltävyyden ja koulutettavuuden edelleen kehittäminen. Arvioidaan metsästyskokeiden tulosseurannan perusteella. Tavoitteena vakiinnuttaa palkitsemisprosentti seurantakaudella tasolle 20-25 % palkittuja / koestartit (nykyinen noin 20 %).
2. Epävarmojen, pelokkaiden, aggressiivisten ja paukkuarkojen yksilöiden määrän vähentäminen entisestään. Tavoitetaso alle 5 % / kanta / seurantajakso.
3. Etenemättömien yksilöiden karsiminen kannasta.
4. Koulutettavuuden parantaminen kiinnittämällä erityistä huomiota hermorakenteen tasapainoisuuteen (liittyy tavoitteena kohtaan 2).

6.3.3 Terveys

Osa-alue on kokonaisrodunjalostuksen keskeisimpiä tavoitteita tukeva.

Edellisen seurantakauden tavoitteet ovat osittain tarkennettuna edelleen relevantteja. Seurantakaudelle 2011-2015 asetetaan seuraavat tavoitteet:

1. Lonkkadysplasiaprocentin laskeminen ja pitäminen alle 5 %:ssa kuvatuista.
2. Tilastollisen otoksen parantaminen nostamalla HD-kuvausprosentit tasolle 50 % / rekisteröidyt.
3. Estetään uusien perinnöllisten sairauksien vakiintuminen kantaan. Erityisesti seurataan erilaisten tulehdusten ja purentaan liittyviä virheitä. Epilepsian ja furunkuloosi-tilanteen kehittymisen tarkkailua jatketaan. Tavoitetasona on PEVISA-ohjelmaan kuulumattomien sairauksien pitämistä kattavasti alle 5 % tasolla.

6.3.4 Ulkomuoto

Ulkomuoto tukee käyttöominaisuuksia ja on rodunjalostuksen toiseksi tärkein tavoitealue. Edellisen seurantakauden tavoitteet ovat edelleen relevantteja. Seurantakaudelle 2011-2015 asetetaan seuraavat tavoitteet:

1. Rungon neliömäisyyden vähentäminen
2. Pään linjausten kehittäminen
3. Eturaajojen kulmausten parantaminen
4. Estetään käyttöominaisuuksien kannalta epätarkoituksenmukaisten raskaiden ja kookkaiden yksilöiden vakiintuminen kantaan

6.4 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Edellä luvussa 6.3. esitettyjen tavoitteiden savuttamiseksi suositellaan seuraavien tekijöiden huomioimista jalostusvalinnoissa:

1. Jalostustuonneissa suositaan terveitä käyttölinjaisia koiria.
2. Yksittäisen uroksen käyttö isänä rajataan Pevisan mukaan 30 jälkeläiseen/uros.
3. Yhdistelmien sukusiitosprosentit pidetään maltillisena. Sukusiitosprosenttia 7,5/neljä sukupolvea ei suositella ylitettävän.
4. Pyritään yhdistelmiin, joissa molemmat vanhemmat on palkittu käyttökokeessa.
5. Jalostuksessa ei käytetä koulutettavuudeltaan haasteellisia tai hermorakenteeltaan epästabiileita (levottomuus, ääniherkkyys jne) koiria.
6. Jalostuksessa ei käytetä yksilöitä, joilla itsellään tai useammalla kuin yhdellä pentuesisarella on todettu purentavikaa, mutkahäntäisyyttä tai muuta luusto-ongelmaa.
7. Jalostuksessa ei käytetä yksilöitä, joilla itsellään tai useammalla kuin yhdellä pentuesisarella on havaittu etenemättömyyttä.
8. HD-luokkiin C- ja D-diagnosoituja koiria ei käytetä siitoksessa. Luokkaan B diagnosoitujen koirien käytössä noudatetaan vakavaa harkintaa suhteessa muihin jalostuksellisiin ominaisuuksiin.
9. Jalostuksessa ei käytettä metsästyksellisesti epätarkoituksenmukaisen kookkaita tai ras-kaita yksilöitä. Käytetään lähtökohtana Pohjoismaisen kennelunionin kokosuosituksia.

7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Rotujärjestö seuraa rodun terveystilannetta sekä luonteen, käyttöominaisuuksien että ulkomuodon kehityksen osalta. Ensisijaisesti tavoiteohjelman toteutumisen valvonta on Pointterijaoksen tehtävä, jonka toimia puolestaan valvoo KKK-HHS ry:n hallitus. Tähän tavoiteohjelmaan kirjatut tavoitteet pyritään ottamaan huomioon vuosittain pointterijaoksen toimintaa suunniteltaessa. Toimenpiteiden seurantaa varten jaos tulee jatkossa paneutumaan tarkemmin vuosittain käyttöömmä tulevaan materiaaliin. Tässä suhteessa odotusarvot perustettavan KKK-HHS ry:n jalostustoimikunnan kanssa toteutettavasta yhteistyöstä ovat korkealla.

Terveyden osalta on lonkkakuvausten ohella pyrittävä kannustamaan koiran omistajia tutkimaan ja pois sulkemaan muitakin rodun sairauksia. Esimerkiksi kyynärniveliä tai silmiä tutkitaan tällä hetkellä vain vähän. Tutkimuksia lisäämällä on paremmat mahdollisuudet puuttua hiipiviin ongelmiin jo niiden esiinnousuvaiheessa. Tilannekuvaa pyritään kehittämään muun muassa vuosittaisella terveystutkimuksella, jolla pyritään kartoittamaan tilannetta PEVISA-ohjelmaan kuulumattomien sairauksien osalta.

Tärkeä osa seurantaa ovat jaoksen ja kerhon järjestämät erilaiset koulutuspäivät ja roturingit, joissa teemat ja aihepiirit vaihtelevat. Näissä tilaisuuksissa on mahdollisuus nähdä koiria omistajineen käytännön harjoituksissa ja toisaalta jakaa tietoa rotuun ja sen jalostukseen liittyvistä asioista. Valmisteilla oleva pointtereita valtakunnallisesti harrastavien yhdistysten, KKK-HHS ry Pointterijaos ja Pointterikerho ry, toimintojen yhdistämien parantaa entisestään tämän tyyppisten tilaisuuksien järjestelyedellytyksiä ja mahdollistaa siten myös aiempaa kattavamman kuvan muodostamisen pointterikantamme tilasta.

LIITTEET

1. Pointterin jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2006-2010

2. FCI:n 24.6.1987 hyväksymä pointterin rotumääritelmän suomennos
3. Jalostustoimikunnan työohje